

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av Folkpensionsanstaltens finansiering 2005

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om temporär ändring av Folkpensionsanstaltens finansiering 2005. För att trygga Folkpensionsanstaltens finansiering föreslås att till Folkpensionsanstalten 2005 redovisas 1 000 milj. euro av intäkterna av mervärdesskatten.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2005 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2005. Lagen skall tillämpas på mervärdesskatt som redovisas till Folkpensionsanstalten för 2005.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

I finansieringen av folkpensionsförsäringen och sjukförsäringen deltar de försäkrade, arbetsgivarna och staten. Vid sidan om de lagstadgade andelarna deltar staten i finansieringen till den del de övriga intäkterna inte täcker kostnaderna. Åren 1997—2004 blev staten tvungen att betala detta s.k. garantibelopp. Behovet av garantibelopp samt dess storlek har påverkats av att Folkpensionsanstalten med stöd av lagarna om temporär ändring av Folkpensionsanstaltens finansiering (1108/1994, 1244/1995, 845/1996, 1028/1997, 782/1998, 983/1999, 921/2000, 1057/2001, 932/2002 och 915/2003) gottskrevs av mervärdesskatteintäkterna årligen 2 400 milj. mk åren 1995—2001, 700 milj. euro år 2002 och 1 000 milj. euro åren 2003—2004. En del av intäkterna av mervärdesskatten redovisades till Folkpensionsanstalten också åren 1993 och 1994.

Socialskyddsavgiften för privata arbetsgivare i vissa kommuner och för de statliga affärsverken har slopat för åren 2003—2005.

Det underskott i avgifts- och premieintäkterna som på grund av detta uppstår i Folkpensionsanstaltens fonder har täckts genom en höjning av arbetsgivarnas sjukförsäkringsavgift med 0,014 procentenheter från början av 2003. År 2005 ändras arbetsgivares folkpensionsavgift och sjukförsäkringsavgift.

I propositionen, som hänför sig till budgetpropositionen för 2005, föreslås att lagen om storleken av den försäkrades sjukförsäkringspremie, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och arbetsgivares folkpensionsavgift ändras permanent och temporärt. I propositionen föreslås att arbetsgivarens folkpensionsavgift höjs med 0,016 procentenheter år 2005. Höjningen av avgiften skall under år 2005 finansiera den tidsbundna sänkning av arbetsgivarens socialskyddsavgift som föreslagits på det område som omfattas av förvaltningsförsöket i Kajanaland. Sänkningen av avgifterna i Kajanaland skall under åren 2005—2009 gälla privata arbetsgivare, statens affärsverk och kommunala arbetsgivare.

Den föreslagna höjningen av folkpensionsavgiften skall i fråga om år 2005 även finansiera ovan nämnda tidsbundna avgifts-

försök. Samtidigt föreslås att den temporära höjning av arbetsgivarens sjukförsäkringsavgift med 0,014 procentenheter som genomförts i syfte att finansiera avgiftsförsöket slopas från och med ingången av 2005.

I samband med statsbudgeten för 1999 ändrades bestämmelserna gällande Folkpensionsanstaltens likviditet. Säkerställandet av likviditet på kort sikt gjordes mer flexibelt än tidigare bl.a. genom att överföring av medel mellan fonder tilläts och fastställandet av fondernas minimibelopp justeras. Möjligheten att överföra medel gällde till utgången av 2003.

Då Folkpensionsanstaltens inkomster 2005 inte räcker till för att täcka utgifterna måste fondernas finansieringsbehov sålunda täckas på annat sätt.

För tryggheten av Folkpensionsanstaltens finansiering föreslås att 1 000 milj. euro av intäkterna av mervärdesskatten för 2005 redovisas till Folkpensionsanstalten, vilket är lika mycket som år 2004. I övrigt täcks underskottet genom det garantibelopp som staten betalar. Uppskattningsvis behövs år 2005 ett garantibelopp på 1 092 milj. euro.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås

att det stiftas en lag om temporär ändring av Folkpensionsanstaltens finansiering 2005.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Det belopp på 1 000 milj. euro som 2005 skall redovisas till Folkpensionsanstalten av intäkterna av mervärdesskatten minskar i motsvarande grad det garantibelopp som staten betalar och statens intäkter av mervärdesskatten.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet, och utlåtanden om den har inhämtats hos social- och hälsovårdsministeriet, Skattestyrelsen och Folkpensionsanstalten.

4. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2005 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 §. Enligt 1 § 1 mom. mervärdesskattelagen (1501/1993) skall mervärdesskatt betalas till staten. För att trygga Folkpensionsanstaltens finansiering 2005 föreslås med avvikelser från bestämmelsen i 1 § 1 mom. mervärdesskattelagen att en del av intäkterna av mervärdesskatten för 2005 skall redovisas till Folkpensionsanstalten.

Den andel av mervärdesskatten som redovisas till Folkpensionsanstalten skall begränsas i fråga om såväl tid som storlek. Enligt lagförslaget skall 1 000 milj. euro av mervärdesskatteintäkterna 2005 redovisas till Folkpensionsanstalten. Av detta belopp skall 400 milj. euro redovisas till folkpensionsfonden och 600 milj. euro till sjukförsäkringsfonden.

2 §. Den andel av mervärdesskatten som tillkommer Folkpensionsanstalten skall redovisas kalendermånadsvis. Varje kalendermånad redovisas 1/12 av det belopp som enligt 1 § i lagförslaget skall redovisas till Folkpensionsanstalten år 2005.

3 §. De månatliga posterna skall betalas till Folkpensionsanstalten vid den tidpunkt som de till Folkpensionsanstalten redovisade beloppen enligt 3 § 4 mom. lagen om skatteredovisning (532/1998) betalas. Enligt 3 § 4 mom. lagen om skatteredovisning skall finansministeriet bestämma betalningstidpunkten. Enligt 2 § finansministeriets beslut om betalningstidpunkten för de belopp som skall redovisas till skattetagarna (758/1998) skall de redovisade beloppen betalas den 28 dagen i varje månad. Om denna dag inte infaller på en bankdag är betalningsdagen

följande bankdag. Betalningsdagen infaller dock senast på den näst sista bankdagen i månaden.

4 §. Administrativa åtgärder i anslutning till redovisning och utanordning skall skötas av Skattestyrelsen eller av ett skatteverk som Skattestyrelsen förordnar.

5 §. Paragrafen innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning beträffande verkställigheten av lagen.

6 §. I paragrafen ingår en ikraftträdelsebestämmelse.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2005. Den skall tillämpas på den mervärdes-skatt som redovisas till Folkpensionsanstalten för 2005.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

Lag

om temporär ändring av Folkpensionsanstaltens finansiering 2005

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Utan hinder av vad som i 1 § 1 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993) bestäms om mervärdesskattetagare skall i enlighet med bestämmelserna i denna lag till Folkpensionsanstalten år 2005 redovisas 1 000 miljoner euro av intäkterna av mervärdesskatten.

Av det belopp som enligt 1 mom. skall redovisas till Folkpensionsanstalten skall 400 milj. euro redovisas till folkpensionsfonden och 600 milj. euro till sjukförsäkringsfonden.

2 §

Folkpensionsanstaltens andel av mervärdesskatten redovisas kalendermånadsvis. Varje kalendermånad redovisas 1/12 av det belopp som nämns i 1 §.

3 §

De månatliga posterna skall betalas vid den

tidpunkt då de belopp som redovisas till Folkpensionsanstalten enligt 3 § 4 mom. lagen om skatteredovisning (532/1998) skall betalas.

4 §

De redovisningar som avses i denna lag och de därtill anslutna betalningarna sköts av Skattestyrelsen eller av ett skatteverk som Skattestyrelsen förordnar.

5 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas på den mervärdesskatt som redovisas till Folkpensionsanstalten för år 2005.

Helsingfors den 14 september 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Antti Kalliomäki*